
ČSN ISO 690

- Oficiální označení ISO 690:2010: Information and documentation —Guidelines for bibliographic references and citations to information resources.
- České znění pod označením ČSN ISO 690:2022.
- Norma určuje formální úpravu citací
- Norma ČSN ISO 690 je k nahlédnutí u výpůjčního pultu centrální knihovny FSV UK v Hollaru i v Jinonicích.
- Interpretace české normy: Výklad ČSN ISO 690:2022 (01 0197) Bibliografické citace účinná od 1. prosince 2022. z ní také vychází následující text.

Základní pravidla pro vytváření bibliografických citací dle normy ČSN ISO 690

- Bibliografická citace by měla jednoznačně identifikovat citovaný dokument.**
- Údaje pro bibliografickou citaci přebíráme z citovaného zdroje (= z dokumentu, se kterým jsme pracovali).** Citujeme konkrétní vydání nebo verzi.
- Předně přebíráme údaje z titulního listu (úvodní obrazovky, webové stránky, etikety na disku apod.),** dalším zdrojem informací je pak v následujícím pořadí rub titulní strany, hlavička stránky, obálka, obal, doprovodná dokumentace (např. leták, manuál). Pokud se některý údaj objevuje v dokumentu v různých formách, použijte se forma objevující se na význačném místě.
- Pořadí údajů je přesně stanoveno normou.**
- Bibliografická citace by měla být co nejpřesnější.** Nelze vynechávat povinné údaje, pokud jsou v dokumentu dostupné. Doporučujeme také uvádět nepovinné údaje, jsou-li pro identifikaci citovaného dokumentu důležité.
- Pokud některý údaj chybí, vynechává se a pokračuje se následujícím.** V některých případech lze údaj dohledat v jiných zdrojích nebo nahradit zástupnou formulací.
- V případě, že některý z údajů přebíráme z jiného zdroje, uvádíme jej v hranaté závorce.** Jestliže přebíráme nebo odhadujeme více údajů za sebou, sloučíme je do jedné závorky. Do hranaté závorky se umísťují také opravy.

Neznáme místo vydání (ale jsme schopni ho zjistit):

Zapišeme [Praha]: Computer Press, 2008.

V dokumentu uveden rok 1959 (zjevně chybný). Zapišeme 1959 [1995]

- Údaje se zapisují v jazyce, ve kterém jsou uvedeny v citovaném dokumentu.**

V jazyce tvorby bibliografické citace se uvádí pouze fyzický popis knihy (rozsah stran), poznámky a doplňky v kulatých závorkách a údaje z jiných zdrojů v hranatých závorkách. Výjimku tvoří bod i.

Praha: Grada, 2010.

KENNEDY, J. F.

- Jakýkoliv prvek, který není v latinském písmu, se transliteruje (např. cyrilika) nebo transkribuje (např. čínské znaky).** Tzn. že jiné než latinské písmo se převede do latinského, k tomu slouží převodní tabulky nebo aplikace.
- Podoba bibliografických citací musí být jednotná v celém dokumentu (jednotný styl, formát a interpunkce).**

Pravidla pro vytváření seznamu literatury

- Pokud autor cituje své jiné práce (tzv. autocitace), v seznamu bibliografických citací tyto práce umístí před ostatní prameny, které jsou dále řazeny abecedně.
- Bibliografická citace dokumentu jednoho tvůrce předchází bibliografickým citacím děl více tvůrců, které začínají stejným jménem.

BĚLOHLÁVEK, František. *15 typů lidí: jak s nimi jednat, jak je vést a motivovat.* . Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3001-1.

BĚLOHLÁVEK, František; KOŠŤAN, Pavol a ŠULEŘ, Oldřich. *Management.* Olomouc: Rubico, 2001. ISBN 80-858-3945-8. c.

- Více bibliografických citací děl jednoho tvůrce se řadí od nejstaršího dokumentu.

BĚLOHLÁVEK, František. *Jak řídit a vést lidi: testy, případové studie, styly řízení, motivace a hodnocení*. 4. vyd. Brno: CP Books, 2005. ISBN 978-80-247-3001-1.

BĚLOHLÁVEK, František. *15 typů lidí: jak s nimi jednat, jak je vést a motivovat*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3001-1.

- Bibliografické citace děl více tvůrců, které začínají stejným jménem, se řadí chronologicky.

NOVÁK, Jan.

NOVÁK, Jan et al.

NOVÁK, Jan a NOVOTNÝ, Zdeněk ... 2008

NOVÁK, Jan a ADAMEC, Jaroslav ... 2010 e.

- Korporace jsou seřazeny abecedně podle prvního významového slova korporace.

Způsoby odkazování v rámci ČSN ISO 690 jméno a datum (tzv. Harvardská metoda)

Jméno autora a rok vydání citovaného zdroje jsou uvedeny v textu ve formě (jméno, datum, strana). Pokud se jméno autora vyskytuje přirozeně v textu, následuje rok vydání v kulatých závorkách, pokud ne, pak jsou jméno a rok uvedeny v kulatých závorkách. Pokud mají dva nebo více zdrojů stejného autora a rok vydání, odlišují se malými písmeny abecedy (Smith 1980a, s. 25). [Pravidla pro tvorbu odkazů](#)

Soupis citací se řadí abecedně podle příjmení autorů s rokem vydání, který se u této metody neuvádí až za nakladatele, ale přímo za tvůrce po čárce.

Příklad odkazu

Na intrapersonální úrovni se komunikační výzkum soustřeďuje na zpracování informace (McQuail, 2002, s. 29). Například Holá (2006) tvrdí, že komunikaci lze charakterizovat jako proces sdílení určitých informací. Řečené však ještě neznamená slyšené (Šuleř, 2009b, s. 75)

Příklad seznamu literatury

HOLÁ, Jana, 2006. *Interní komunikace ve firmě*. Brno: Computer Press. ISBN 80-251-1250-0.

McQUAIL, Denis, 2002. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 80-7178-714-0.

ŠULEŘ, Oldřich, 2009b. *100 klíčových manažerských technik: komunikování, vedení lidí, rozhodování a organizování*. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-2173-3.

Číselné odkazy

Číslem v kulatých závorkách, hranatých závorkách nebo horním indexu odkazujeme v textu na citované zdroje v pořadí, v jakém jsou citovány poprvé. V textovém editoru se propojují křížovými odkazy. Následné odkazy stejného citovaného zdroje obdrží stejné číslo jako první. Lokace citace v dokumentu se píše po číslicích. Seznam literatury je uspořádán dle čísla číselného odkazu.

Příklad odkazu

Na intrapersonální úrovni se komunikační výzkum soustřeďuje na zpracování informace¹⁵. Například Holá²⁵ tvrdí, že komunikaci lze charakterizovat jako proces sdílení určitých informací. Řečené však ještě neznamená slyšené^{8 s. 7}

Příklad seznamu literatury

8. ŠULEŘ, Oldřich. *100 klíčových manažerských technik: komunikování, vedení lidí, rozhodování a organizování*. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2173-3.

...

15. McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-714-0.

...

25. HOLÁ, Jana. *Interní komunikace ve firmě*. Brno: Computer Press, 2006. ISBN 80-251-1250-0. 4.3

průběžné poznámky

V textu průběžně odkazujeme pomocí číslic v hranatých (preferovaný způsob) i kulatých závorkách nebo v horním indexu v pořadí, v jakém jsou v textu uvedeny poprvé. Další odkazy v textu na stejný informační zdroj mají stejné číslo jako první odkaz v textu. Pokud je to možné, uvádíme i konkrétní číslo strany, ze které jsme údaj převzali nap. [56, s. 66]. V případě, že na jednom místě odkazujeme na více zdrojů, zapíšeme je do jedné závorky a oddělíme středníkem a mezerou, např. [23; 24] nebo [38, s. 556; 56, kap. 6; 57].

Seznam použitých zdrojů je řazen číselně tak, jak se odkazy vyskytují v textu

Poznámky jsou uvedeny v číselném pořadí. Čísluje se průběžně v celém dokumentu. Poznámka, která odkazuje na informační zdroj uvedený v předchozí poznámce, by měla buď opakovat úplný bibliografický odkaz, nebo uvést číslo dřívější poznámky s případnými čísly stránek. V případě rozsáhlejší práce (diplomová práce apod.) je možné uvést ještě abecední seznam všech citovaných zdrojů na konci dokumentu.

Příklad odkazu

Na intrapersonální úrovni se komunikační výzkum soustřeďuje na zpracování informace¹⁸. Například Holá¹⁹ tvrdí, že komunikaci lze charakterizovat jako proces sdílení určitých informací. Řečené však ještě neznamená slyšené²⁰

Nebo

Na intrapersonální úrovni se komunikační výzkum soustřeďuje na zpracování informace (18). Například Holá (19) tvrdí, že komunikaci lze charakterizovat jako proces sdílení určitých informací. Řečené však ještě neznamená slyšené (20).

Příklad seznamu literatury (na konci stránky/kapitoly, seznam literatury na konci textu se nečísluje)

2. McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2002. ISBN 80- 7178-714-0.

...

5. HOLÁ, Jana. *Interní komunikace ve firmě*. Brno: Computer Press, 2006. ISBN 80-251- 1250-0. 21

...

18. ŠULEŘ, Oldřich. *100 klíčových manažerských technik: komunikování, vedení lidí, rozhodování a organizování*. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2173-3.

19. McQUAIL, Denis, ref. 2, s. 75

20. HOLÁ, Jana, ref. 5

Příklady citací

Kniha - tištěná

Struktura citace - povinné prvky jsou tučně

Jméno tvůrce. Název: podnázev. Vedlejší název. **Vydání.** Další tvůrce. **Název edice a číslování.** Místo publikování: **Nakladatel, Datum publikování. Standardní identifikátor.** Poznámky.

McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 1. S českou předmluvou Jana Jiráka. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-200-9.

FRANKLIN, Bob; HAMER, Martin; HANNA, Mark; KINSEY, Marie a RICHARDSON, John E. *Key Concepts in Journalism Studies*. 1st ed. London: SAGE, 2005. ISBN 0-7619-4482-6

Kniha - elektronická

E-kniha se cituje stejně jako tištěná kniha. Navíc se uvádí informace o přístupu k elektronické formě knihy uvedená formulací „Dostupné z:“ (např. URL adresa, místo uložení CD apod.)

Jméno tvůrce. Název: podnázev . Vedlejší název. **Vydání.** Další tvůrce. **Název edice a číslování.** Místo publikování: **Nakladatel, Datum publikování. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. [Datum citování].** Poznámky.

ČAPEK, Karel. *Válka s mloky*. Online, pdf. V MPK 2. oprav. vyd. Bratří Čapkové. Praha: Městská knihovna v Praze, 2018. Dostupné z: https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/29/90/58/valka_s_mloky.pdf . [citováno 2023-09-21]. Rovněž dostupné v html, prc a epub.

Příspěvek v tištěné knize – např. kapitola, příspěvek ve sborníku

Příspěvek v e-knize se opět cituje stejně, pouze se navíc uvádí informace o přístupu k elektronické formě knihy uvedená formulací „Dostupné z:“ (např. URL adresa, místo uložení CD apod.)

Autor kapitoly. Název kapitoly: podnázev. **In: Autor knihy. Název knihy:** podnázev . **Vydání.** Další tvůrce knihy. (role, např. ilustrátor, či překladatel, pokud je významný). **Název a číslo edice.** Místo vydání: **Název nakladatele, Rok vydání. Číslování** (např. číslo svazku). **Rozsah stran kapitoly. ISBN.**

Další informace mohou být přidány na jakémkoliv nevhodnějším místě.

ŠIMŠA, Jaromír. Důkazy beze slov. In: TROJÁNEK, A.; NOVOTNÝ, J. a HRUBÝ, D. (eds). *Matematika, fyzika a vzdělávání: sborník z XI. semináře o filozofických otázkách matematiky a fyziky*. Jevíčko, srpen 2002. Velké Meziříčí: Komise pro vzdělávání učitelů matematiky a fyziky JČMF, 2004, s. 64-78. ISBN 80-214- 2601-2.

DUDEK, Petr. Řízení zpravodajského systému ve skupině Unipetrol. In: *INSOURCE 2008: konference o profesionálních informačních zdrojích, Praha 5. - 6. února 2008: sborník příspěvků konference*. Online. Praha: Albertina icome Praha, 2008. Dostupné z: <http://www.insource.cz/pdf/2008/dudek-petr2.pdf> [cit. 2021-04-27].

Citování periodik – noviny, časopisy

Název periodika. Vedlejší název **Typ nosiče.** **Vydání.** Místo publikování: **Nakladatel, Datum publikování, Číslování.** Standardní identifikátor (ISSN). **Dostupnost a přístup.** **[Datum citování].** Lokace. Poznámky.

Typ nosiče, datum citování a dostupnost se uvádí pouze u elektronických periodik.

Ročník, číslo a strany mohou být uvedeny ve tvaru:

2010, roč. 5, č. 8, s. 25-45.

elektronické periodikum jako celek

Inflow: information journal. Online. 2008- ISSN 1802-9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/>. [cit. 2010-08-06].

článek v elektronickém periodiku

SRBECKÁ, Gabriela. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání. *Inflow: information journal*. Online. 2010, roč. 3, č. 7. ISSN 1802-9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/rozvoj-kompetenci-studentu-ve-vzdelavani> [cit. 2010-08-06]

článek v tištěném časopise

GALLISTL, Vladan. První guvernér bez podpisu. *Týden*. 2010, č. 32, s. 59. ISSN 1210-9940.

Webová stránka

Jméno tvůrce webového sídla. Název webové stránky. Název webového sídla: podnázev. Vedlejší název. **Typ nosiče.** Další tvůrce. Místo publikování: **Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup webové stránky. Lokace. [Datum citování].** Poznámky.

jedna stránka z webových stránek

WEBNODE. O Webnode. *Webnode.com*. Online. ©2008-2023. Dostupné z: <https://www.webnode.com/cs/o-nas/> [cit. 2023-04-26].

Citace příspěvku na blogu

QUADERI, Nandita. *Mapping the path to future changes in the Journal Citation Reports*. Online, blogový příspěvek. March 7, 2023. Dostupné z: Clarivate.com, <https://clarivate.com/blog/mapping-the-path-to-future-changes-in-the-journal-citation-reports/>. [citováno 2023-09-21]

Příspěvek na Twitteru/Facebooku/Youtube

UNIVERZITA KARLOVA: Fakulta sociálních věd [@fsvuk]. *Naše vědkyně získaly prestižní grant Horizon Europe*. Online, příspěvek. 2023-05-05T16:16. Dostupné z: Facebook, <https://www.facebook.com/fsvuk/posts/pfbid02mqibTGxbJb89m27uLtUi6coBerdDNkQN489CWTz88xQKAE7d2krajjuh3RyJu4UI>. [citováno 2023-09-21].

ESPOO [@espo]. *[Kdo by to byl rekl...]*. Online, příspěvek. 2011-05-15. Dostupné z: Twitter, <http://twitter.com/#!/espo/status/69865967194357760> [citováno 2023-09-21].

(Obsahuje-li tweet hashtag, uvádí se jako název.)

KUMBHAR, Nilesh [@MyResearchSupport]. *Free and Fast Publication SCOPUS and Web of Science Indexed Journals // Acceptance Rate up to 97%*. Online, video. 2023-06-10. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=aA9b79s6aGA>. [citováno 2023-09-21].

E-mail

Rozlišujte, jestli jde o osobní komunikaci nebo veřejnou komunikaci dostupnou např. prostřednictvím e-mailové korespondence. Osobní komunikaci nelze ověřit třetí osobou, využívejte ji proto opravdu pouze v nezbytných případech. Osobní komunikace není normou 690 určena, doporučuje se např. tento způsob:

Osobní komunikace

INFO@VYZKUM.cz. 2016-11-30. *Novinky ze serveru Vyzkum.cz*. E-mail [osobní komunikace].

Veřejná komunikace

MODEL, Josh. NCBI Blast Report – Expect(2). Online. In: *BIO-SOFTWARE/bionet.software*. Wed Mar 22 19:03:14 EST 2006. Dostupné z: <http://www.bio.net/bionet/mm/bio-soft/2006-March/024540.html> [cit. 2008-12-22].

Zákony

Citování zákonů norma neupravuje, ale doporučuje se citovat je jako příspěvek v periodiku (výjimkou je pouze umístění data), neboť Sbírka zákonů je specifickou seriálovou publikací.

Příklad:

ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Online. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388-5419. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb039-98.pdf> . [cit. 2023-12-22].

Bakalářské a diplomové práce

Citování kvalifikačních prací norma neupravuje, lze je citovat podobně jako monografie.

Tvůrce. *Název*. Typ práce. Místo vytvoření, Vysoká škola, fakulta, datum.

HUBENÝ, Petr. *Analýza vlastností protiskluzových zařízení*. Diplomová práce. Plzeň: Západočeská univerzita. Fakulta elektrotechnická, 2010.

HELMICH, Daniel. *Analýza politické komunikace na sociálních sítích během volby prezidenta České republiky v roce 2023*. Online, diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, 2023. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/182842>. [citováno 2023-09-21].

Osobní rozhovor (nepublikovaný)

Jméno osoby, která zodpovídá dotazy, by mělo být v citaci uvedeno na prvním místě – tedy na pozici prvního autora. Pokud je rozhovor veden spíše formou určité diskuse či polemiky, uvedli bychom tazajícího se hned za jménem dotazovaného.

NOVÁK, Jan a KUČEROVÁ, Andrea. *Vývoj koronaviru*. Praha, 12.3.2020. [osobní komunikace].

Data z ČSÚ

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [ČSÚ]. *Vývoj cen průmyslových výrobců (základní období – rok 2005)*. Online, graf. 16.12.2015 Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/25818866/gipccr121615_1.xlsx/12dfa676-ee14-434f-b30f-40bb7463feae?version=1.0 [cit. 2016-01-15].

Film

Tvůrce (režisér). **Název filmu**. Formát. vydání/verze. Místo: vydavatel/filmové studio/distributor, datum vydání.

ANNAU, Jean-Jacques (režisér). *Jméno růže*. Film, DVD. Praha: Warner Bros, 2004. 131 min. Podle stejnojmenné knihy Umberta Eca.

Počítačový program / software

TVŮRCE, rok (využijeme buď rok instalace, aktualizace, nebo přístupu) (harvard). *Název programu / softwaru*. **Nosič (software / program / CD-ROM apod.)**. Instalace / Aktualizace. Požadavky na systém. Dostupnost. [datum].